

BARNPERSPEKTIV PÅ STADSPLANERING

TEORI, PRAKTIK, GODA RÅD OCH GEMENSAMMA DISKUSSIONER

Cecilia Windh
Samhällsplanerare
Liljewall arkitekter
cecilia.windh@liljewall.se

**lilje
wall**

AGENDA

Barnkonventionen

Vad betyder den i verkligheten?

Barnperspektiv i stadsplanering

Teman att förhålla sig till

Exempel och lärdomar

PAUS & FIKA

Barnkonsekvensanalys

Hur integreras BKA i planprocessen?

Exempel från andra städer

Exempel och lärdomar

PAUS

Dialog med barn och unga

Förhållningssätt

Metoder

Exempel och lärdomar

SOCIALT BEHOV – FYSISK ÅTGÄRD

Behovet är att sitta.

Lösningen är?

För vem? I vilken kontext?

Stadsform

Stadsrum

Stadsliv

BARNKONVENTIONEN

- Barn och unga under 18 år utgör en femtedel av Sveriges befolkning.
- De har inte rösträtt, inte körkort och är beroende av vuxnas engagemang och arbete för att deras livsvillkor ska bli så bra som möjligt.
- Barn har några gemensamma grundläggande behov som vi behöver ta hänsyn till ...
- ... men de är också individer med olika intressen och förutsättningar.

BARNKONVENTIONEN

- Diskrimineringsgrunderna
 - Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.
-
- Vem kan representera ett perspektiv?
 - Det är skillnad på generella utgångspunkter och individuella upplevelser.

BARNKONVENTIONEN

- FN:s konvention om barnets rättigheter, eller barnkonventionen, innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn.
- De ca 45 artiklarna påverkar många delar av barns liv, från utbildning till barnarbete, vård, medborgarskap eller diskriminering.
- Barnkonventionen bygger på 4 grundprinciper.
- Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen lag i Sverige.

BARNKONVENTIONEN

Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.

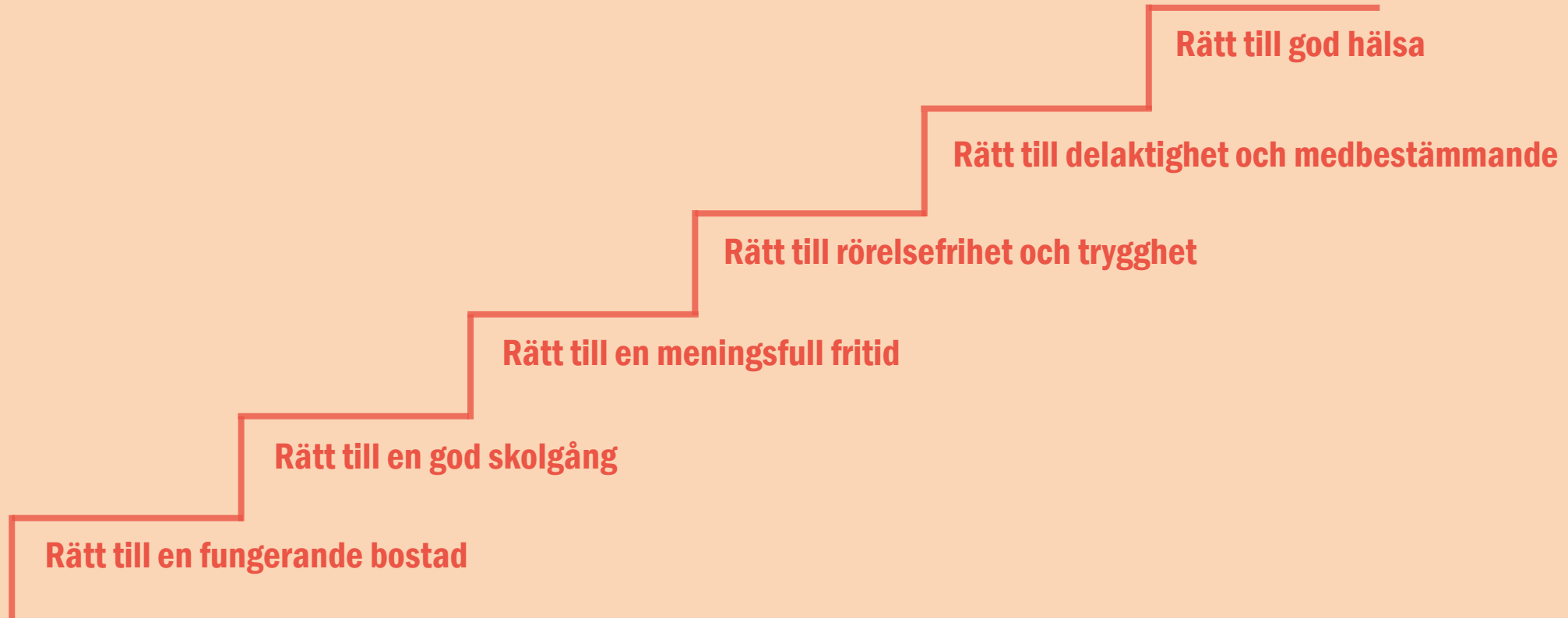

Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.

BARNPERSPEKTIV I STADSBYGGNAD

- Boverket har publicerat flera texter om barnperspektiv på stadsplanering.
- Men, det blir lätt väldigt teoretiskt och det är inte helt tydligt vad man faktiskt kan tänka på i stadsbyggnadsprojekt.
- För att strukturera barns behov i stadsmiljön brukar jag göra en behovstrappa:

BARNPERSPEKTIV I STADSBYGGNAD

BARNPERSPEKTIV I STADSBYGGNAD

Rätt till en fungerande bostad

- Bygger vi tillräckligt stora bostäder för barnfamiljer?
- Finns det en möjlig flyttkedja i närområdet?
- Är bostadsmiljön givande, med gård och lek?
- Har barnfamiljer råd att bo här?
- Är det långa kontrakt?

Rätt till en god skolgång

- Finns skolorna nära bostadsområden/ grannskap?
- Kan man gå/ cykla dit själv?
- Är skolbyggnaden dimensionerad och utformad för rätt antal elever och undervisning?
- Är skolgården tillräckligt stor och välplanerad?
- Hur fördelas eleverna per upptagningsområde?
- Är det hög standard på undervisningen?

Rätt till en meningsfull fritid

- Finns det lekplatser för barn i olika åldrar?
- Spontanidrottsplatser för alla?
- Finns det organiserat sport- och föreningsliv?
- Vilka kulturutövningar finns tillgängliga?
- Kan barn och unga själva ta sig till aktiviteter och vänner?
- Finns det forum för barns egna initiativ och skapande?
- Exempelvis fritidsgårdar?

Rätt till rörelsefrihet och trygghet

- Finns det trafikfarliga platser som barn måste röra sig genom?
- Är det tydligt hur man rör sig tryggt mellan hemmet och skolan?
- Finns det skolskjuts eller kollektivtrafik till barns målpunkter?
- Finns det cykelbanor och cykelparkering vid barns målpunkter?
- Kan man röra sig tryggt i stadsmiljön?

Rätt till delaktighet och medbestämmande

- Dialog med berörda barn är särskilt viktigt i projekt som direkt påverkar dem (barns perspektiv).
- Exempelvis utveckling av skola, skolgård, fritidsgård, lekplatser eller idrottsplatser.
- I större stadsutvecklingsprojekt är det viktigt att förstå vilka förutsättningar som skapas för barn (barnperspektivet).
- Olika barns olika perspektiv är en grundförutsättning.

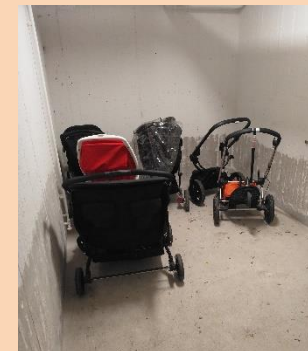
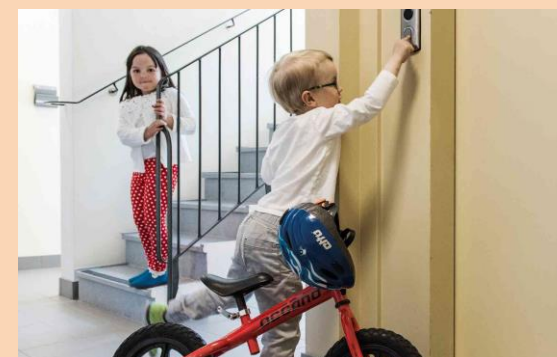
Rätt till god hälsa

- Ligger platser där barn vistas länge i utsatta lägen för dålig luft, föroreningar, hårt klimat eller buller?
- Kan barn utveckla sin motorik, kondition och kognitiva förmåga?

BARNPERSPEKTIV I STADSBYGGNAD

- Barnperspektiv kan appliceras på en mängd olika typer av projekt i olika skalor.
- En bostad, en bostadsgård, en skola, ett kvarter, en ny stadsdel, infrastruktur eller översiktsplan? Det finns alltid ett barnperspektiv men detaljnivån är olika och typen av frågor skiljer sig åt.

BARNPERSPEKTIV I STADSBYGGNAD

BARNPERSPEKTIV I STADSBYGGNAD

BOSTAD/ HUS

Trångboddhet
Sunda hus
Motverka vräkningar

Barnvagnsrum
Porttelefon
Tvättmaskin
Överblickbar planlösning
Tonårsrum/ integritet

KVARTER

Gatumiljö
Gårdar
Offentliga rum
Komfort

Närlek
Målpunkter nära hemmet

STADSDEL

Luft/ Buller
Segregation
Trygghet

Skola/ förskola
Lekplats/ Park
Hållplatslägen

KOMMUN/ REGION

Tillgång till utbildning
Utbud av sport/ fritid
Utbud av kultur
Sjukvård
Naturområden
Kollektivtrafiksystm
Bostadsförsörjning

GLOBALT

Fattigdom
Krig/ Konflikter
Klimatförändringar
Utbildningsnivå
Diskriminering politiskt/
religiöst

PRAKTISKA EXEMPEL OCH LÄRDOMAR

Kollektivtrafikplan Göteborg, Mölndal och Partille

Regional nivå
Tema Kollektivtrafik

Analys över barn och ungas
boendeområden

Målpunkter för barn och unga

Vilka stadsdelar får resurser och vilka får
inte?

Slutresultat: Barnkonsekvensanalys som
en del av en utvecklingsplan

Luftkvalitet och förskolor

Kommunal nivå
Tema hälsa och luftkvalitet

Kartövning:
Luftkvalitetskartor ovanpå kartlager med
förskolor

Slutresultat: Generell policy kring
placering av förskolor.

Barnvänligt bostadskvarter, Masthuggskajen

Kvarter/ bostadsnivå
Tema boendemiljö

Enkätundersökning till föräldrar
Viktiga funktioner inne/ ute för att
barnfamiljer ska kunna bo i ett centralt
bostadskvarter.

Slutresultat: Riktlinjer till projektering av
bostäder och landskap i ett kvarter

BARNPERSPEKTIV I STADSBYGGNAD

FÖRSKOLA/ SKOLA

Här finns mest forskning, riktlinjer, kvalitetskrav och direkt koppling till barnperspektivet.

Dialog med elever, pedagoger och skolverksamheten måste ingå i designprocessen.

I tidiga skeden kan vi analysera:

- Ytor inne/ ute
- Läge
- Närmiljö
- Kvaliteter på gården
- Komfortanalys
- Kommunikationer
- Upptagningsområde
- Etapputbyggnad
- Identitet och stolthet

PLANSTÖD

1. Tillräcklig friyta
2. Gårdens tre zoner
3. Vegetation, nivåskillnader och utrustning
4. Inkludering
5. Pedagogisk resurs och kontakt med omvärlden

Riktlinjer för skolgårdar och förskolegårdar

Information och riktlinjer kring utformning av
skolgårdar och förskolegårdar i Helsingborg.

PAUS!
15 min

**FUNDERINGAR
FRÅN PAUSEN?**

VARFÖR GÖRA EN BARNKONSEKVENSANALYS?

- Hitta kärnan i planering – Varför planerar vi något? För vem? Vilka effekter vill vi uppnå?
- Olika typer av stadsbyggnad ger olika sociala effekter.
- Beroende på vem som gör analysen kan resultatet bli olika eftersom perspektiven kan vara olika.

BARNKONSEKVENSANALYS SOM VERKTYG

- Flera kommuner har tagit fram metodstöd för att systematiskt konsekvensanalysera planer och projekt utifrån ett barnperspektiv.
- Helst ska de utgå ifrån övergripande styrdokument som sedan filtreras ner i en användarvänlig metod.
- Ibland tenderar de att bli så övergripande och tematiska att det tar tid att lära sig metodstödet innan man kan analysera ett projekt.
- Min filosofi är att man aldrig ska känna sig begränsad eller fastna i ett krångligt metodstöd.

VAD KRÄVS TILL EN ANALYS?

Data, statistik, faktaunderlag

Befolkningsdata
Trafikdata
GIS och kartinformation
Miljö och hälsa

Kunskap om lagar och styrdokument

PBL
Miljöbalken
Skollagen
Socialtjänstlagen
Boverkets allmänna råd
Lokala styrdokument

Platskännedom

Gåtur
Platsbesök
Dialoger

Kunskap om många olika perspektiv

0-18
Socioekonomi
Olika trafikanter
Boende/ verksamma/ besökare
Funktionsförändringar

Forskning

BARNKONSEKVENSANALYS SOM VERKTYG

- Hur gör man inte en BKA?
- Man kan inte göra en BKA ensam på kontoret.
- Man kan inte göra en BKA på en workshop vid ett tillfälle.
- Man kan inte återanvända en tidigare BKA och dra samma slutsatser.
- Man kan inte göra en BKA i början av projektet och sen glömma bort den.

BOVERKET

Kunskapsstöd om barnkonventionen i fysisk planering.

Mycket artiklar, forskning, resonemang.

Kunskapsstöd för alla nivåer av planering.

Saknar ett metodstöd för BKA eller ett konkret inspel på hur man gör en.

Barnkonventionen i fysisk planering och stadsutveckling

Granskad: 30 september 2022

[Lyssna](#)

Den byggda miljön har betydelse för barns identitet och självbild. Denna vägledning om barnkonventionens tillämpning i fysisk planering och stadsutveckling ger kunskap, inspiration och verktyg för att skapa jämlika livsmiljöer och tillgodose barns rättigheter i hela samhällsbyggnadsprocessen.

Barns rättigheter i byggd miljö

En femtedel av Sveriges befolkning är barn och unga under 18 år. När den byggda miljön planeras, utformas och förvaltas ska barns rättigheter tillgodoses genom hela processen för att kunna skapa goda livsmiljöer för alla barn.

Barnvänligt samhällsbyggande

Den här delen av vägledningen bidrar med kunskap om barns behov i samhället och tar upp vad kommuner, regioner och länsstyrelser behöver tänka på för att skapa jämlika livsmiljöer för alla barn.

Barn och samhällsbyggnadsprocessen

Hur en plats ser ut, fungerar och används beror på en lång kedja av olika processer och beslut. Barnrättsperspektivet behöver finnas med genom hela samhällsbyggnadsprocessen för att barns bästa ska förverkligas i den byggda miljön.

BARNOMBUDSMANNEN

Texter/ artiklar om 7 olika steg i en BKA process.

Anpassad för myndigheter generellt, inte just stadsbyggnad.

Välj del

1 Bedöm hur omfattande prövningen ska vara

2 Identifiera vilka rättigheter som kan påverkas

3 Samla in fakta och stäm av mot regelverken

4 Gör barn delaktiga

5 Ta fram handlingsalternativ och analysera konsekvenser

6 Bedöm barnets bästa och fatta beslut

7 Återkoppla och följ upp

RÄDDA BARNEN

Checklista för att initialt bedöma om/hur barn påverkas av ett projekt.

Rädda barnen kan även processleda barnkonsekvensanalyser, de är dock inte anpassade för stadsbyggnad.

Bedömning av konsekvenser - för barn och ungdomar

Ärenderubrik

1. Berör frågan/ärendet barn (direkt eller indirekt)?

Ja, vilka?
Beskriv hur
Nej, motivera.

2. Har berörda barns eget perspektiv beaktats?

Ja, beskriv metod
Beskriv resultat
Nej. Barns erfarenheter har inte inhämtats- motivera.

3. Har beprövad erfarenhet och forskning beaktats?

Ja, beskriv resultat
Nej, motivera

GÖTEBORG

Teman och skalor

Sammanhållen stad

Samspel

Vardagsliv

Identitet

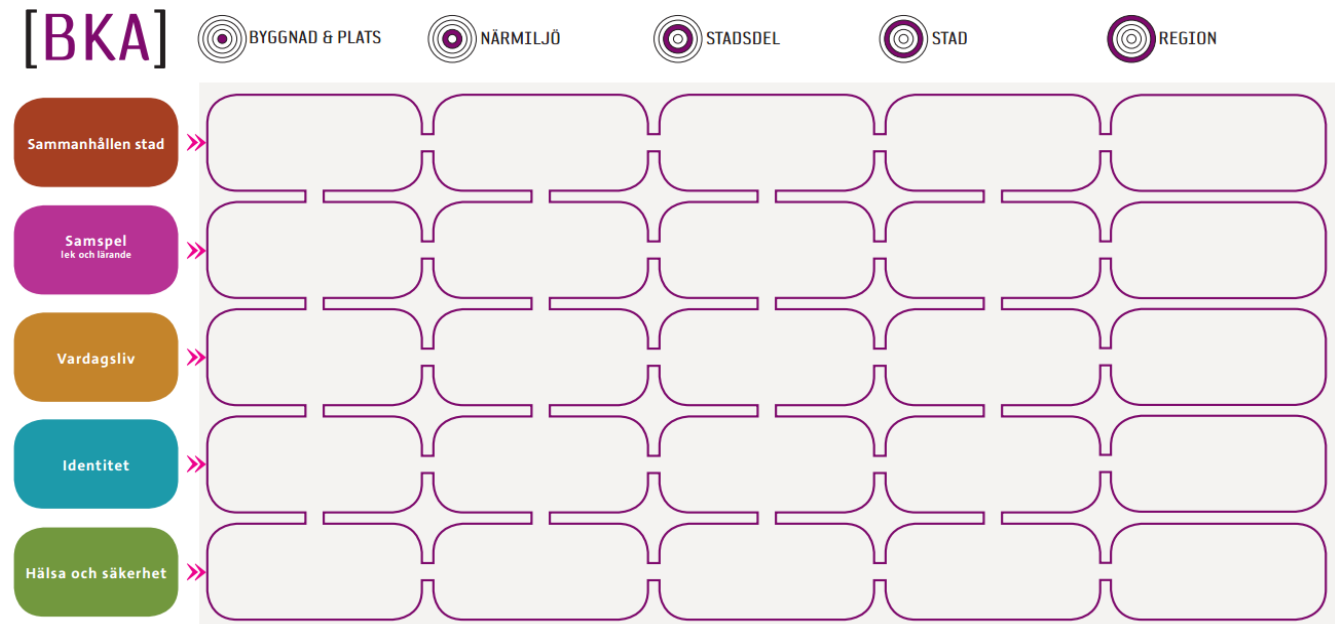
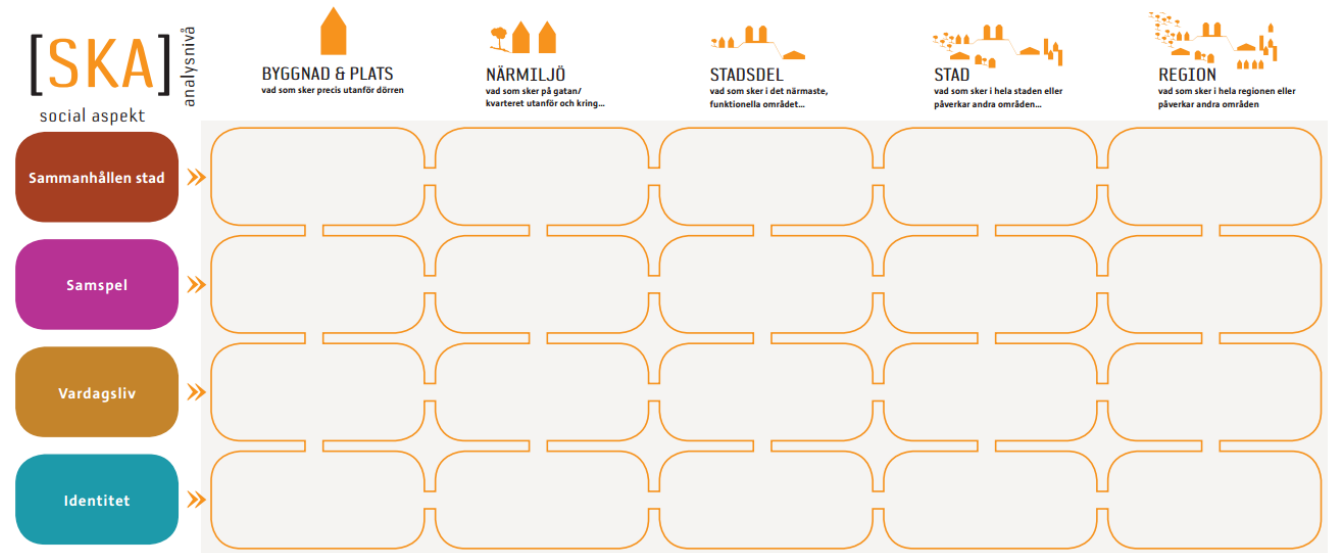
Hälsa och säkerhet

Inte mycket stödfrågor

Kan appliceras på olika projekt

Delas upp i SKA och BKA

Ingår i en process med inventering,
åtgärder och analys

STOCKHOLM

Teman:

- Miljö & hälsa
- Boende & vardagsliv
- Trygghet & tillgänglighet

Integrerar dialog och konsekvensanalys
Frågestöd och förslag på dialog

Slutdokumentet

De fyra olika stegen i barnkonsekvensanalysen bildar slutdokumentet.

Steg 1

Tidig dialog och inventering

I slutdokumentet ska en redogörelse för hur dialogen och inventeringen har genomförts finnas tillsammans med dialogmaterialet, kartläggningar och eventuellt annat material. I denna del ingår även en beskrivning av hur området används idag och vad som är viktigt att bevara och utveckla.

1

Steg 2

Framtagande av förslag

Här redogörs för de eventuella solika förslagen och hur barnrättsperspektivet tagits hänsyn till.

2

Steg 3

Konsekvensanalys av slutförslaget

Denna del ska bestå av en konsekvensanalys av slutförslaget.

3

Steg 4

Återkoppling

Varje projekt ska ha en tydlig återkopplingsplan.

4

MÖLNDAL

Teman:

- Närområdet och en sammanhållen stadsdel
- Samspel, lärande och rekreation i utemiljö
- Samspel, lärande och skapande i innemiljön
- Vardag, skolresan och fritiden
- Identitet, gestaltning och stolthet

Anpassad till skolprojekt

Inför/ under projekt

Inleds med förklaring av teman, relation till styrdokument och barnkonventionen

Stödfrågor under varje tema

	RESONEMANG	ÅTGÄRD	ANSVAR
NÄROMRÅDET OCH EN SAMMANHÅLLEN STADSDEL	Vad angränsar förskolan/skolan till? Är det positiva aspekter som en park, naturmiljö eller fina hus? Är det negativa aspekter som en bullrig väg, industrimiljö eller bara tråkiga parkeringsplatser? Hur påverkas barnens hälsa av närområdet?		
	Påverkas projektet av några barriärer i form av intensiv trafik och breda gator, höjdskillnader i landskapet eller återvändsgator och brutna länkar? Finns det någon grupp som får mer utmaningar med barriärer än andra? Eller finns det bra gång- och cykelvägar, nära till hållplatser och starka länkar till närområdet?		
	Hur ser upptagningsområdet ut? Vilka stadsdelar eller bostadsområden kommer barnen ifrån? Finns det andra sociala länkar mellan områdena eller blir skolan den enda gemensamma nämnaren?		
	Vilka ytor på förskolan/skolan kan bli mötesplatser för barn och vuxna i området? Exempelvis gården, en matsal, idrottshall, slöjdsal eller liknande. Krävs det några extra insatser för att skolmiljön ska bli mer av en mötesplats?		

MALMÖ

Processledarstöd och matris eller ”one page”

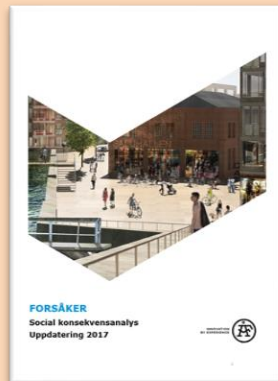
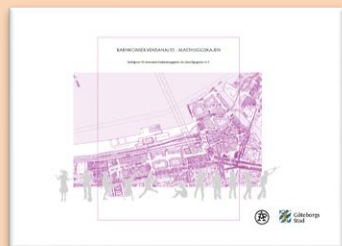
Beskriver när det inte är relevant med SKB
Förklarar teman som analyseras
Beskriver dialog och olika perspektiv

Saknar tydliga instruktioner för en arbetsgrupp gällande moment

SOCIALA ASPEKTER		Delaktighet och inflytande	Jämlikhet och jämställdhet	Barnrätts-perspektiv	Goda livsmiljöer	Tillgänglighet	Risker / genomför-andehinder
ANSVARET FÖR HELHETEN	Bidrar XX (process och slutresultat) till förbättrade sociala situationer och ökad tillit för ett större område? (för arbetslösa, trångboddade, fattiga... för delaktighet och sammanhang) Finns det åtgärder inom XXprocessen som skulle kunna förbättra ovanstående? Vem har ansvar (behöver kontaktas) för att det ska ske?						Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur ser nuläget ut? Hur säkrar vi ja-svaren?
SAMSPEL & SAMMANHANG	Bidrar XX till att underlätta nätverk, interaktion och möten? Bidrar XX till integration, trygghet, tillit och jämlika förutsättningar? Koppling till resten av staden? Orienterbarhet? Barriärer och hinder? Mötesplatser inne och ute? Vet vi vilka värden som måste bevaras? Vad/Vilka kan förbättra förslaget?						Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur ser nuläget ut? Hur säkrar vi ja-svaren?
VARDAGSLIV & SERVICE	Underlättar XX vardagslivet? (funktioner, service, trygghet, närhet, utbud, täthet) Vet vi tillräckligt om befintligt vardagsliv? Tillit? Finns det vardagliga funktioner som bör bevaras? Kan vi samutnyttja bättre? Vad/Vilka kan förbättra förslaget?						Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur ser nuläget ut? Hur säkrar vi ja-svaren?
GRÖNA MILJÖER & HÄLSOPERSPEKTIVET	Finns det gröna miljöer som bör/måste bevaras? Vet vi hur de används? Finns gröna miljöer inom det avstånd som Malmös riktlinjer anger? Tillför XX tillräckligt med hälsosamma kvaliteter? Klarar vi buller och avgaser? Vad/Vilka kan förbättra förslaget?						Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur ser nuläget ut? Hur säkrar vi ja-svaren?
IDENTITET	Finns det (och känner vi till) befintliga identitetsskapande värden som bör bevaras? Ger XX möjlighet att stärka identitet och bidra till att fler besöker området? Avspeglas områdets identitet i den fysiska omgivningen? Kan näringsliv attraheras av området? Vad/Vilka kan förbättra förslaget?						Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur ser nuläget ut? Hur säkrar vi ja-svaren?
DIALOG & NORMER	Vad har vi för kunskapsluckor? Vems normer styr bedömningen? Finns det speciella personer/grupper som behöver extra omtanke?						Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur ser nuläget ut? Hur säkrar vi ja-svaren?

EXEMPEL PÅ BARNKONSEKVENSANALYSER

- En pedagogisk och tydlig rapport som lyfter konsekvenserna av planförslaget eller projektet som analyseras.
 - Ofta blir en BKA ett planunderlag, alltså ett officiellt dokument som skickas med som bilaga till detaljplanen.
 - Redogör möjligheter och risker
 - Kompensationsåtgärder
 - I regel svåra ställningstaganden
- Investeringar
Omvärldsanalys
Orsakskedjor

PRAKTISKA ÖVNINGAR!

PRAKTISK ÖVNING I ATT "TÄNKA BKA"

- Kort övning i BKA-metod
- Dela in er i mindre grupper som ni sitter
- Vi går igenom varje exempel utifrån:
faktabehov, målgrupper/ perspektiv, konsekvenser

ÖVNING 1

- **EN BEFINTLIG LEKPLATS SKA RIVAS**

faktabehov, målgrupper/ perspektiv, konsekvenser

ÖVNING 2

- **EN FÖRSKOLA SKA BYGGAS I OCEANHAMNEN**

faktabehov, målgrupper/ perspektiv, konsekvenser

UTMANINGAR MED BKA

- Att få tag på tillräckligt faktaunderlag
- Få med flera perspektiv
- Hinna med alla steg, särskilt dialoger
- Få gehör i planprocessen
- Snabbt sätta sig in i en ny kontext
- Göra åtgärderna bindande genom hela processen

HUR FÅR EN BKA EFFEKT?

- Hänvisa till lagtext, policydokument eller skarpa krav
- Väv in åtgärdsförslag i avtal/ juridiskt bindande dokument
- Undvik floskler och omskrivningar
- Timing – komma in rätt i processen
- Ha mandat/ auktoritet i frågan

PAUS!
10 min

**FUNDERINGAR
FRÅN PAUSEN?**

DIALOG MED BARN OCH UNGA

- Barnperspektiv eller barns perspektiv?
- Komplettera planerarens kunskap
- I alla fall gynnas en BKA av dialog med experterna själva
- Om man inte kan få till en dialog just nu, inte kan föra dialog om hela projektet, det är ett för litet projekt eller det inte finns något kvar att påverka?
- Anpassa!
- Minsta möjliga BKA?

FILOSOFI

- Barn och unga deltar i en dialog som experter. De har bäst insyn i barns perspektiv, förutsättningar och intressen. Vi behandlar dem som en expertgrupp på samma sätt som en teknisk konsult eller jurist.
- Dialogprocessen ska ha ett seriöst upplägg som känns meningsfullt för alla parter. Dialogen ska leda till förbättringar och nya insikter i projektet och upplevas som viktig för de som deltar.
- De som deltar i dialogen ska få något av oss – ny kunskap, en rolig dag, fika, presentkort och i bästa fall känslan att bli sedd och hörd.
- Den handläggare, projektledare eller extern part som inom sin roll kan påverka frågan dialogen berör ska vara med i dialogprocessen.
- Dialogprocessen ska kompletteras med forskning och kunskap om barns behov i stadsplanering. Detta kan sammanfattas i en Barnkonsekvensanalys.

SYFTE MED DIALOGEN

- Information – att berätta om något som redan är bestämt
- Utbildning – att lära barn och unga om stadsbyggnadsprocesser
- Kunskapsinhämtning – att lära oss om barns perspektiv, behov eller åsikter om ett tema eller fråga
- Designdialog – att utforma en plats tillsammans med barnen i en skissprocess

DIALOGMETODER

ENKÄTUNDERSÖKNING

INFORMATIONSKAMPANJ

KARTMARKERINGAR

ÖPPET HUS

ARKITEKTER I SKOLAN

OBSERVATION

FOKUSGRUPP

DIGITALT DELTAGANDE

GÅTUR OCH
STADSVANDRING

BYGGA MODELLER

OMRÖSTNINGAR

FOTODOKUMENTATION

DIALOGMETODER

DET HANDLAR BARA OM ATT PRATA MED VARANDRA PÅ ETT
STRUKTURERAT SÄTT!

FASTNA I INTE I AVANCERADE METODER ELLER KÄNN ER
BEGRÄNSADE AV FORMATET!

PRAKTISKA EXEMPEL OCH LÄRDOMAR

CENTRALA ÄLVSTADEN DIALOGEN

Information/ Kunskapsinhämtning

Göteborg

2010-2012

Alla 10 stadsdelar
ca 2 700 personer deltog
(både barn och vuxna)

Torgmöten, dialoger och öppna hus
Skolprojekt "Unga Älvstaden"
Utställningar av dialogresultat löpande

Resulterade i "Vision Älvstaden"
Följts upp av mer förankring och dialog
"Unga stadsutvecklare"
Dialog Frihamnen
Jubileumsparken

Lärdom om det ständigt pågående samtalet
Oerhört långt tidsperspektiv

ARKITEKTER I SKOLAN

Utbildning/ Designdialog

Varberg

2016-2017

En mellanstadieskola och förskola
2 skolklasser

Designdialog som en del av utbildningen.
Designa en ny förskolegård.
Mellanstadieeleverna förde dialog med
förskolebarnen.
Skissa, bygga modell, föra dialog, ha
utställning.
Stadsarkitekt, planerare och projektledare
deltog.
Stöd av lärare och rektor.

Lärdom om att bygga upp en seriös process
som respekterar barnens kunskap.

FÖRSKOLEGÅRD I MÖLNDAL

Designdialog

Mölndal

2022

Blandad barngrupp från F-6

Designdialog för ny förskole/skolgård.
Observation, dialog om användning, rita sin
drömgård.

Lärdom om direkt inspel till skissprocess.
Landskapsarkitekt kunde ta med sig idéer i
rätt skede.

VAD KAN NI TA MED ER FRÅN IDAG?

- Alltid ställa frågan – för vem planerar vi, vad är behovet och vilket resultat vill vi sträva mot?
- Bli bekväma med barnperspektivet
- Jobba systematiskt, tillsammans med andra
- Utgå ifrån styrdokument och planstöd
- Var skarpa/tydliga i era formuleringar
- Fastna inte i matriser och verktyg

TACK!